

Europoslanec Ivan David: Odpovědi na otázky agentury SANA k sankcím v době epidemie

- CZ24 News | 8. května 2020

Domnívám se, že během katastrof jako je pandemie by žádný stát nebo sdružení států jako EU neměly uplatňovat vůči jinému státu sankce. Rozhodně ne takové, které by měly za následek ztížení záchranných prací nebo léčení jejich občanů. Pokud už mají mezi sebou dva státy nebo skupina států jako EU s třetí zemí tak intenzivní politické spory, že to vedlo až použití sankcí, tak by jejich působnost během ničivých jevů jako je pandemie nebo zemětřesení měla být buď úplně pozastavena, nebo omezen jejich rozsah.

Za z humánního hlediska přijatelné maximum bych považoval pouze symbolické sankce typu zavedení vízové povinnosti pro nejvyšší představitele režimu. Tím stát dává jasně najevo, že nesouhlasí s některými aspekty činnosti té země, ale zároveň tím nevystavuje riziku zbytečné smrti jeho obyvatel.

Ze sankcí by během katastrof jako pandemie měly být rozhodně vyloučeny zákazy vývozu léků, zdravotnického materiálu, zdravotnických přístrojů, potravin a dalších životně důležitých potřeb pro přežití obyvatelstva. V případě zemětřesení nebo jiných pohroma pak také potřeb na záchranu lidí a obnovu infrastruktury.

První den turecké vojenské invaze do severosyrské oblasti Rojava jsem v Evropském parlamentu navrhoval zavést proti Turecku ekonomické sankce ve formě embarga na vývoz zbraní, munice a potřeb k vedení války do Turecka. Při jednání o nelegální turecké námořní blokádě Kyperské republiky – členského státu EU – jsem navrhoval zastavení všech plateb z rozpočtu EU do Turecka a pozastavení celní unie EU-Turecko.

Všimněte si prosím, že to jsou cílené návrhy, jejichž motivací je odrazení agresora od určitého nežádoucího chování. Zákaz vývozu zbraní a munice by turecké armádě, která při invazi používá německé tanky ztěžoval situaci s doplňováním munice do těchto tanků a náhradních dílů k opravě těch poškozených. Takové opatření jednoznačně přesně míří na vojenské struktury agresora bez nežádoucích dopadů na civilní obyvatele.

V případě zastavení plateb z rozpočtu EU Turecku mnou navrhované trestné opatření mířilo opět na turecký státní rozpočet, z něhož jsou financovány nelegální útočné akce proti členské zemi EU – Kypru. Můj návrh na pozastavení celní unie EU-Turecko byl motivován tím, aby se na trh EU nemohly dostávat ropa a plyn, které turecké firmy kradou v pobřežních vodách Kypru. Toto opatření by určitý dopad na běžnou populaci mít mohlo, protože by jím byly poškozeny všechny firmy, které z Turecka vyvážejí do EU. Zdůrazňuji však, že jsem navrhoval pozastavení celní unie do doby ukončení nežádoucí činnosti – tedy nelegální blokády jednoho členského státu EU vojenským námořnictvem Turecka a krádeží uhlovodíků tureckými firmami.

I mnou navrhované sankce by však v případě jejich zavedení i nadále umožňovaly dodávky léků, zdravotnického materiálu a lékařského vybavení během COVID krize do Turecka. Cílem sankcí podle mého názoru nemá být neomezené poškozování civilního obyvatelstva země, s jejíž politikou nesouhlasíme. Takové sankce se mohou ve svých následcích zvrhnout až v genocidu, jak ji definuje mezinárodní právo. To rozhodně nemá být cílem politiky civilizovaných zemí. Sankce podle mého názoru mají používat tak, aby odradily sankcionovanou zemi od určitého chování, které poškozuje jiné země.

A nyní k sankcím, které EU uplatňuje vůči Sýrii, Kubě, Venezuele, Rusku a Íránu. Jejich uplatňování by mělo být během pandemie rozhodně pozastaveno nebo by z nich měly být vyňaty léky, zdravotnický materiál, lékařské vybavení, potraviny a základní životní potřeby.

Sankce, které jsou vůči těmto zemím uplatňovány v celé široké škále komodit poškozují civilní obyvatele a nikoli politické představitele těchto zemí. Ti si totiž díky své moci vždy dokáží vše potřebné pro sebe opatřit.

Cílem těchto sankcí není odrazení těchto zemí od agresivního chování vůči jiným zemím nebo páchání škod jiným zemím. Jejich cílem je změna režimu. Opatření směřující ke změně režimu mezinárodní právo nepovoluje. Z právního hlediska jsou tedy nelegální. Navíc se ukazuje, že i přes jejich mnoho let trvající uplatňování se EU nepodařilo tento cíl naplnit. Výsledkem je pouze utrpení civilního obyvatelstva těchto zemí. V případě pandemie dokonce s potenciálně genocidním dopadem.

Domnívám se, že uplatňované sankce vůči těmto zemím by měly být zrušeny. Nemá cenu v těchto sankcích pokračovat. Poškozují to podniky i běžné občany na obou stranách „sankční barikády“. Mluvil jsem o tom i v Evropském parlamentu. Jedna země nebo skupina zemí nemá dlouhodobě šanci vnutit jiné zemi svoji představu vnitřního uspořádání. Ukázalo se to i v případě Afghánistánu, kde po 18 letech války koalice zemí na čele s USA proti Talibanu nakonec došlo k mírovým rozhovorům s Talibanem. Pokračování sankční politiky EU vůči Sýrii, Kubě, Íránu a Venezuele stejně nakonec dříve nebo později nemůže skončit jinak než rozhovory s nejvyššími představiteli těchto zemí o nějakém jiném rozumném řešení situace.

Na tyto země byly uvaleny totální sankce zahrnující zákaz vývozu a dovozu všech komodit i plateb. Bez úspěchu. Silnější sankce už nejsou, a přesto se EU ničeho nepodařilo dosáhnout. Proto jsem toho názoru, že spíše dříve než později – nejlépe nyní – by představitelé EU měli zasednout k jednacímu stolu s nejvyššími představiteli sankcionovaných zemí s cílem dohodnout za splnění jakých požadavků budou sankce zrušeny. Nemá cenu požadovat odchod nejvyšších představitelů těchto zemí. To se už ukázalo, že je nevynutitelné.

V praxi bych si uměl představit určité výměny typu:

- Pokud syrský režim umožní národnostním menšinám výuku v jejich mateřském jazyce, EU zruší zákaz bankovních plateb do Sýrie.

- EU začne kupovat syrskou ropu nebo jiné komodity, pokud prezident Asad vyhlásí amnestii pro všechny politické vězně s výjimkou džihádistických vrahů a násilníků.

Takto by se obě strany mohly dostat z patové situace a postupně cestou jednání přivést vzájemné vztahy až k normalizaci.

Ivan David